



VSOP

VOOR ZELDZAME EN GENETISCHE AANDOENINGEN

Verkorte financiële jaarstukken 2015

ten behoeve van publicatie verplichtingen ANBI

Vereniging Samenwerkende Ouder- en
Patiëntenorganisaties (VSOP)
te Soest

datum 14 april 2016
kenmerk 16-373/SR

Inhoudsopgave

Pagina

Bestuursverslag

Inleiding	1
Leden	1
Bestuur	2
Bureau	2
Fiscale zaken	2
Belangenbehartiging	3
Nederlandse projecten	4
Europese projecten	6
Leerstoel	7
Exploitatie 2015 en begroting 2016	7
Dankwoord	7

Jaarrekening

A. Balans	9
B. Staat van baten en lasten	10
C. Algemene toelichting	11

BESTUURSVERSLAG

INLEIDING

De VSOP - Vereniging Samenwerkende Ouder- en Patiëntenorganisaties - werd in 1979 statutair gevestigd te Baarn. De VSOP behartigt de gezamenlijke belangen van mensen met zeldzame en genetische aandoeningen op het terrein van beleid, zorg, onderzoek en kwaliteit van leven, met aandacht voor het belang van de daaraan gerelateerde maatschappelijke, juridische en ethische aspecten.

Het mission statement en de doelstellingen van de VSOP zijn in de statuten als volgt geformuleerd: *'De VSOP wil vanuit het patiëntenperspectief stimuleren dat nieuwe genetische kennis en biomedische toepassingen voor iedereen toegankelijk zijn en optimaal bijdragen aan welzijn en gezondheid van zowel huidige als toekomstige generaties.'*

Dit vindt plaats door:

- a. het raadplegen van de aangesloten organisaties betreffende gemeenschappelijke belangen, vraagstukken en uitdagingen;
- b. in het bijzonder aandacht te besteden aan:
 - genetische, aangeboren en zeldzame aandoeningen;
 - vraagstukken op het terrein van erfelijkheid, medische ethiek en medische biotechnologie;
- c. contacten met relevante partijen in binnen- en buitenland, gericht op belangenbehartiging;
- d. beleidsbeïnvloeding, advisering, agendasetting en samenwerking;
- e. het realiseren van, of participeren in, oplossingsgerichte nationale en Europese/internationale beleidstrajecten en projecten;
- f. het stimuleren van en/of participeren in patiëntgericht wetenschappelijk onderzoek, onder andere middels bijzondere leerstoelen;
- g. het stimuleren van goede voorlichting, preventie, diagnostiek, therapie en zorg;
- h. de inbreng van het patiëntenperspectief in het maatschappelijk en politiek debat;
- i. het zoeken van publiciteit voor belangen, standpunten en activiteiten.

LEDEN

De lidorganisaties van de VSOP zijn, o.a. middels de algemene ledenvergadering (ALV), bepalend voor het beleid, draagvlak en representativiteit van de vereniging en ondersteunen de exploitatie middels hun contributies. Eind 2015 telde de VSOP 71 lidorganisaties. De Vasculitis Stichting, LGD Alliance Nederland en PSC Patients Europe sloten zich in 2015 aan bij de VSOP. De Prader-Willi/Angelman Vereniging beëindigde het lidmaatschap.

De ALV's vonden plaats op 17 mei (Utrecht) en 13 november (Amersfoort). Daarnaast werken de lidorganisaties, en tevens vele niet-aangesloten patiëntenorganisaties en overige zorgorganisaties, in werkgroepen en samenwerkingsprojecten van de VSOP mee aan betere zorg voor, en kwaliteit van leven van, mensen met zeldzame en genetische aandoeningen.

BESTUUR

De VSOP heeft een vrijwilligersbestuur dat in 2015 als volgt was samengesteld:

- mevrouw drs. M.J.T. (Maria) Martens, voorzitter tot 17 mei 2015
- de heer dr. A. (Anton) de Wijer, voorzitter per 17 mei 2015
- de heer drs. H. (Haske) van Veenendaal, secretaris
- de heer drs. J. (Joop) Baars, penningmeester
- mevrouw drs. D.M.J.J. (Diana) Monissen, bestuurslid per 17 mei 2015
- de heer mr. B.M. (Bernard) Reuser

Bestuursleden worden op voordracht van het zittende bestuur door de ledenvergadering benoemd en hebben zitting voor maximaal drie termijnen van vijf jaar. Bestuursleden ontvangen alleen een vergoeding voor gemaakte onkosten. Het bestuur vergaderde in 2015 vijfmaal. De VSOP is vanuit het bestuur vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering van Patiëntenfederatie NPCF en in het bestuur van de Stichting Erfocentrum; het door de VSOP opgerichte publieksinformatiecentrum waarmee nauwe contacten worden onderhouden.

BUREAU

Het VSOP-bureau te Soest omvatte in 2015 een gemiddelde personeelsformatie van 14,2 fte (2014: 12,1 fte). Eind 2015 telde de VSOP 22 medewerkers, waarvan er twee in een samenwerkingsverband tevens werkzaam waren voor het Erfocentrum en het DES Centrum.

De directie, gevoerd door de heer dr. C. (Cor) Oosterwijk, neemt deel aan de bestuursvergaderingen, geeft uitvoering aan beleids-, werk- en projectplannen, geeft leiding aan het team van medewerkers en vertegenwoordigt de vereniging in diverse besturen en beleidsorganen.

FISCALE ZAKEN

Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer (RSIN)
Het RSIN van de VSOP is: 005243762.

Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)
De VSOP heeft sinds 1 januari 2008 een ANBI-status.

Omzetbelasting
De VSOP is niet-belastingplichtig voor de omzetbelasting.

Vennootschapsbelasting
De VSOP is niet-belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

BELANGENBEHARTIGING

De VSOP is op aandoening-overstijgend niveau de nationale belangenbehartiger van de ruim 1 miljoen patiënten, en hun naasten, met zeldzame en/of genetische aandoeningen. Zowel in Nederland als Europa wordt actief ingezet op innovatie vanuit het patiëntenperspectief middels beleidsbeïnvloeding gericht op overheid, politiek en koepelorganisaties en deelname aan (inter)nationale initiatieven op het terrein van gezondheidszorg en onderzoek.

Thema's

Beleidsthema's in 2015 betroffen o.a.:

- de implementatie van het Nationaal Plan Zeldzame Ziekten (NPZZ);
- de erkenning van expertisecentra voor zeldzame aandoeningen;
- de oprichting van Europese Referentie Netwerken (ERN's) voor zeldzame aandoeningen;
- grensoverschrijdende zorg voor zeldzame aandoeningen;
- de realisatie van kwaliteitstrajecten voor zeldzame aandoeningen;
- het bevorderen van vroegdiagnostiek, alsmede aandacht voor ongediagnosticeerde zeldzame aandoeningen;
- zwangerschap: geïnformeerde besluitvorming en preventie, zowel preconceptioneel, prenataal (invoering NIPT) als neonataal (uitbreiding hielprik);
- consultatie pakketbeheer weesgeneesmiddelen;
- de toegang tot genetische informatie verkregen met moderne DNA-technieken (Genomic Sequencing).

De VSOP was in deze rol als belangenbehartiger en adviseur vertegenwoordigd in o.a.:

Algemeen beleid en belangenbehartiging: Het Forum Biotechnologie en Genetica (FBG) College Beoordeling Geneesmiddelen (CBG); werkgroep patiëntenorganisaties - Emma Kinderziekenhuis: Ethiekcommissie - het Apollo Netwerk.

Kwaliteit van de zorg: NFU: Expertisenetwerk patient-reported outcomes - Zorginstituut Nederland (ZiN): Commissie AQUA - Federatie Medisch Specialisten (FMS): richtlijn counseling CNV diagnostiek - Patiëntenfederatie NPCF: werkgroepen medicijnbeleid en KIDZ (Kwaliteit, Inzicht en Doelmatigheid in de medisch specialistische Zorg).

Organisatie van de zorg: Orphanet Nederland: Wetenschappelijke Adviesraad - NFU: Beoordelingscommissie Expertisecentra Zeldzame Aandoeningen.

Onderzoek: College ter Beoordeling Geneesmiddelen (CBG): Commissie Advanced Therapy Medicinal Products - Federatie Medisch Wetenschappelijke Verenigingen (FMWV): Beroepscommissie Code Goed Gebruik - Ministerie van VWS: Adviescommissie toepassing richtlijn klinische proeven 2001/20/EC - NFU: Commissie Datastewardship - Stichting Palga: Klachtencollege.

Erfelijkheid en zwangerschap: De Gezondheidsraad: commissie Neonatale Screening, Beraadsgroep genetica, Beraadsgroep volksgezondheid - CPZ: Klankbordgroep geboortezorg, werkgroep Preconceptie Indicatie lijst (PIL). Begeleidingscommissie onderzoek preconceptionele dragerschapscreening op maat (POM) - Centrum voor Bevolkingsonderzoek (CvB, RIVM): Programmacommissie Neonatale Screening, Programmacommissie Prenatale Screening (PNS), PNS Werkgroep Kwaliteit, voorlichting en onderzoek, begeleidingscommissie nieuwe bestuurlijke structuur PNS, Werkgroep Onderzoek Neonatale Screening - Commissie Registratie Aangeboren Aandoeningen (CRAA) - Landelijke Indicatiecommissie Preïmplantatie Genetische Diagnostiek (PGD) - Patiënten-federatie NPCF: werkgroep cliëntenorganisaties geboortezorg - Stichting Prenatale Screening Regio Utrecht - Verloskundig Consortium: Raad van Advies - Nederlands Centrum voor Beroepsziekten: Werkgroep Reproductie en arbeid-Preparig for Life: bestuur.

Europa: Op Europees niveau is de VSOP aangesloten bij Eurordis (Rare Diseases Europe), EGAN (Patients' Network for Medical Research and Health), EPF (European Patient Forum) - EPPOSI (European Platform Patients Organisations, Science and Industry) - European Society Human Genetics (ESHG): Dissemination Committee.

Via EGAN is de VSOP vertegenwoordigd in de Committee for Orphan Medicinal Products (COMP) en de Committee for Advanced Therapies (CAT) van het EMA (European Medicines Agency) te Londen.

NEDERLANDSE PROJECTEN

Veel activiteiten konden worden uitgevoerd doordat 29 patiëntenorganisaties gedurende de periode 2013-2015 in totaal 81 door VWS/Fonds PGO ter beschikking gestelde vouchers à € 18.000 bestemden voor het VSOP-project 'Innovatie door Participatie'. Hierdoor was het mogelijk een actieve rol te spelen op het terrein van belangenbehartiging, *awareness*, kwaliteitstrajecten en patiëntenparticipatie in wetenschappelijk onderzoek.

In het oog springende events betroffen de Zeldzameziektendag in februari 2015 met daarin de lancering van de website www.zichtopzeldzaam.nl en de uitreiking van de Zeldzame Engel Awards, alsmede de Date2Innovate in februari en december: matchmaking tussen patiëntenorganisaties, onderzoekers en industrie. Tevens konden dankzij dit project diverse werkgroepen worden gefaciliteerd.

Vanuit het project Innovatie door Participatie en diverse andere projecten heeft de VSOP zich, naast haar rol als belangenbehartiger, tevens ontwikkeld als een belangrijke dienstverlener. Door bundeling van expertise binnen de VSOP kan het rijkgeschakeerde veld van patiëntenorganisaties middels een scala aan aandoening-specifieke producten worden toegerust tot een volwaardige positie in het complexe zorgveld. Een samenvattend overzicht van de thema's waarop de VSOP in 2015 middels projecten actief was:

THEMA	PROJECT(EN)	FINANCIER(S)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toerusting bij preventief medisch (zelf) onderzoek. Resulteerde o.a. in de website www.checkdecheck.nl. 	<ul style="list-style-type: none"> - 5045 Preventief (zelf)onderzoek (eindigde in 2015) 	<ul style="list-style-type: none"> - VWS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Betere transitiezorg voor jongeren met een verstandelijke beperking 	<ul style="list-style-type: none"> - 5090 Verstandelijk beperkt: zorg in de toekomst 	<ul style="list-style-type: none"> - Fonds NutsOhra - FondsVG
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toetsing, vanuit het patiëntenperspectief, van expertisecentra voor zeldzame aandoeningen: VSOP faciliteert alle Nederlandse patiëntenorganisaties in de toetsing vanuit het patiëntenperspectief 	<ul style="list-style-type: none"> - 5014 Innovatie door Participatie - 5041 NFU toetsing expertisecentra 	<ul style="list-style-type: none"> - VWS / Fonds PGO - VWS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwikkeling en ondersteuning van kwaliteitsbeleid vanuit het patiëntenperspectief 	<ul style="list-style-type: none"> - 5079 KiDZ 	<ul style="list-style-type: none"> - NPCF
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vroegsignalering van zeldzame aandoeningen 	<ul style="list-style-type: none"> - 5049 Vroegsignalering - 5004 Awareness amyloïdose 	<ul style="list-style-type: none"> - Innovatiefonds Zorgverzekeraars - Pfizer
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwangerschapszorg 	<ul style="list-style-type: none"> - 5013 Trident - 5086 Pregmethics 	<ul style="list-style-type: none"> - ZonMw
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwikkeling en actualisatie van huisartsenbrochures 	<ul style="list-style-type: none"> - 5200 e.v. Huisartsenbrochures voor zeldzame aandoeningen - 5014 Innovatie door participatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Innovatiefonds Zorgverzekeraars - NfVn - Pfizer - VWS / Fonds PGO
<ul style="list-style-type: none"> ▪ (Ondersteuning bij) de ontwikkeling en implementatie van kwaliteitsstandaarden (richtlijnen, zorgstandaarden, patiëntenversies) 	<ul style="list-style-type: none"> - 5092 e.v. Patiëntenversies voor zorgstandaarden - 5002 Zorg voor zeldzaam - 5050 Perspectief van/voor zeldzaam - 5080 Patiënt en expertise - 5005 Wegwijzer implementatie kwaliteitsstandaarden 	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse patiëntenorganisaties (via Innovatiefonds Zorgverzekeraars) - NPCF - VWS / Fonds PGO - Stichting Dioraphte - PGOsupport / PGWS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inventarisatie van de behoefte aan ondersteuning op het terrein van kwaliteitsbeleid door patiëntenorganisaties 	<ul style="list-style-type: none"> - 5080 Patiënt en expertise 	<ul style="list-style-type: none"> - PGOsupport
<ul style="list-style-type: none"> ▪ De inrichting van kwaliteitsnetwerken voor zeldzame aandoeningen 	<ul style="list-style-type: none"> - 5080 Patiënt en expertise - 5009 Convenant ingericht landelijk NF1-expertisenetwerk 	<ul style="list-style-type: none"> - PGOsupport - PGOsupport / PGWS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Psychosociale zorg voor kinderen met een chronische, zeldzame aandoening 	<ul style="list-style-type: none"> - 5048 E-health voor zeldzame aandoeningen: het KLIKt 	<ul style="list-style-type: none"> - ZonMw
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwikkeling van een platform voor ouders van kinderen met een zeldzame aandoening, zonder diagnose 	<ul style="list-style-type: none"> - 5050 Perspectief van/voor zeldzaam 	<ul style="list-style-type: none"> - Dioraphte

In de loop van 2015 kon op basis van 51 vouchers, door 22 patiëntenorganisaties ter beschikking gesteld, opnieuw een omvangrijk voucherproject ('Bijzondere zorg voor bijzondere aandoeningen') worden verworven voor de periode 2016-2018. Projectacquisitie die helaas niet resulteerde in toekenning betrof o.a. een tweetal projecten betreffende de opname van zogenaamde 'onbehandelbare aandoeningen' in de neonatale hielprikscreening.

EUROPESE PROJECTEN

In Europese projecten slaat de VSOP (mede namens EGAN) een brug tussen het wetenschappelijk onderzoek en het patiëntenperspectief, bijvoorbeeld middels trainingen en het faciliteren van advisering vanuit het patiëntenperspectief over o.a. ethische aspecten, communicatie en implementatie van het desbetreffende project. In 2015 betrof dit een zestal projecten gefinancierd door de Europese Commissie (m.u.v. EUPATI: gefinancierd door het Innovative Medicines Initiative, IMI):

THEMA	PROJECT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Diagnostiek en therapieontwikkeling voor zeldzame, cognitieve aandoeningen 	- 5051 GenCodys: Genetic and Epigenetic Networks in Cognitive Dysfunction (eindigde in 2015)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Harmonisatie van de systematiek op het terrein van klinisch onderzoek bij kinderen 	- 5055 GRiP: Global Research in Paediatrics
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Patiëntenacademie op het terrein van medicijnontwikkeling 	- 5076 EUPATI: European Patients' Academy for Therapeutic Innovation
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Infrastructuur voor academisch klinisch onderzoek 	- 5078 ECRIN-IA: European Clinical Research Infrastructures Network - Intergrated Action (eindigde in 2015)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Innovatieve statistische designs voor klinische trials voor zeldzame aandoeningen 	- 5052 Asterix: Advances in Small Trials dEsign for Regulatory Innovation and eXcellence
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Klinische trial betreffende sedatie van kinderen op de intensive care 	- 5053 CloSed: Clonidine for Sedation of paediatric patients in the intensive care unit

In 2015 resulteerde deelname aan de acquisitie voor COSYN (Comorbidity and Synapse Biology in Clinically Overlapping Psychiatric Disorders) in toekenning per januari 2016. Dit project betreft de ontwikkeling van *personalised medicine* voor verstandelijke handicaps, autisme en schizofrenie middels individuele neuronale cellijnen.

Het projectvoorstel CoMMAND (Targeting Common Mechanisms Underlying Co-Morbidities Across Neurodevelopmental Disorders), een initiatief van het Radboudumc met VSOP als partner, werd ondanks de beoordeelde goede kwaliteit vanwege budgetrestricties helaas niet toegekend.

Ook werd het projectvoorstel EMR Rare Disease (EMRaDi) ingediend: een project betreffende grensoverschrijdende zorg in de Euregio Maas-Rijn. De besluitvorming hierover is op het moment dat dit bestuursverslag is opgesteld, nog gaande. Voorafgaand deed een stagiaire gedurende een aantal maanden onderzoek naar de behoefte aan grensoverschrijdende zorg (cross-border healthcare) onder Nederlandse patiënten met een zeldzame aandoening.

LEERSTOEL

De VSOP-leerstoel van mevrouw prof. dr. Régine Steegers betreffende 'Periconceptionele epidemiologie' (Erasmus MC, Rotterdam) werd ook in 2015 door de VSOP ondersteund.

EXPLOITATIE 2015 EN BEGROTING 2016

Het boekjaar 2015 kan worden afgesloten met een positief saldo van baten en lasten van € 58.550 dat wordt toegevoegd aan de reserves. Er was een negatief saldo van € 50.000 begroot ten behoeve van acquisitiekosten, hetgeen ook in de begroting voor 2016 het geval is. Ook deze begroting resulteert daardoor in een negatief saldo: tegenover een bedrag van € 1.596.015 aan baten staat € 1.646.015 aan lasten. Indien dit negatieve saldo realiteit zou worden, kan daarin worden voorzien vanuit de continuïteitsreserve. De begroting 2016 is opgenomen op de volgende pagina.

Sinds 2014 kent het ministerie van VWS / Fonds PGO geen instellingssubsidie meer toe aan de VSOP vanwege een gewijzigde subsidiesystematiek waarin samenwerkingsorganisaties niet subsidiabel zijn. Ondanks de prominente positie van de VSOP in het beleid en zorgveld is de organisatie daardoor vrijwel volledig afhankelijk van inkomsten uit projecten om zijn doelstellingen te kunnen realiseren. Investeren in acquisitie is daarom een must.

DANKWOORD

De VSOP bedankt alle personen en organisaties waarmee inhoudelijk werd samengewerkt in het belang van mensen met zeldzame en genetische aandoeningen, alsmede eenieder - individuen, fondsen en overige partijen - die de VSOP in 2015 financieel ondersteunden:

- De lidorganisaties van de VSOP en de 29 patiëntenorganisaties die hun vouchers bestemden voor 'Innovatie door Participatie'. Zonder hen zou de VSOP niet belangenbehartigend actief kunnen zijn.
- Het ministerie van VWS voor de financiering van o.a. 'Innovatie door Participatie' en het faciliteren van deelname van patiëntenorganisaties aan de NFU-toetsing van expertisecentra.
- De Europese Commissie en het Innovative Medicines Initiative (Europese Commissie & EFPIA) voor diverse Europese projecten, alsmede de initiatiefnemers en coördinatoren van deze projecten.
- Diverse fondsen en organisaties: Innovatiefonds Zorgverzekeraars, ZonMw, Cornelia Stichting, Fonds NutsOhra, FondsVG, Dioraphte, NFVN en KNMP voor substantiële investeringen in diverse Nederlandse projecten en hun vertrouwen in de VSOP als uitvoerende organisatie.
- Diverse (bio)farmaceutische bedrijven: Pfizer, Janssen-Cilag, GlaxoSmithKline, Chiesi en Genzyme voor hun bijdragen aan diverse activiteiten.
- Diverse trouwe vaste donateurs voor hun persoonlijke betrokkenheid.

Begroting 2016

	€
<u>Baten</u>	
Contributies en donaties	24.000
Baten uit Nederlandse projecten	1.356.640
Baten uit Europese projecten	125.162
Nog te verwerven baten uit nieuwe projecten 2015	75.213
Overige baten	<u>15.000</u>
Totaal baten	<u>1.596.015</u>
<u>Lasten</u>	
Personele kosten regulier	1.225.100
Personele kosten acquisitie	45.000
Huisvestingskosten	35.556
Kantoorkosten	54.800
Bestuurskosten	4.500
Algemene kosten	68.950
Directe kosten projectacquisitie	<u>5.000</u>
Totaal uitvoeringskosten	1.438.906
Directe projectkosten	<u>207.109</u>
Totaal lasten	<u>1.646.015</u>
Saldo van baten en lasten	<u><u>-50.000</u></u> *

De begroting 2016 is op 19 oktober 2015 door het bestuur vastgesteld. De ALV heeft de begroting 2016 op 14 november 2015 goedgekeurd.

* De totale acquisitiekosten van € 50.000 (€ 45.000 begroot bij personeel en € 5.000 begroot als externe acquisitiekosten) worden gefinancierd uit de gevormde continuïteitsreserve, die per 31 december 2015 een omvang had van € 277.051, en de bestemmingsreserve financiering activa.

Soest, 14 april 2016

drs. J. Baars
penningmeester

A. Balans

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
- Materiële vaste activa		
• Gebouw	484.025	495.281
• Automatiseringsapparatuur	34.339	22.327
• Kantoorinrichting	<u>15.114</u>	<u>2.835</u>
Totaal vaste activa	<u>533.478</u>	<u>520.443</u>
Vlottende activa		
- Vorderingen	314.460	277.620
- Liquide middelen	<u>501.050</u>	<u>323.297</u>
Totaal vlottende activa	<u>815.510</u>	<u>600.917</u>
Totaal activa	<u><u>1.348.988</u></u>	<u><u>1.121.360</u></u>
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
- Continuïteitsreserve	277.051	231.536
- Bestemmingsreserve financiering activa	<u>533.478</u>	<u>520.443</u>
Totaal reserves en fondsen	<u>810.529</u>	<u>751.979</u>
Schulden		
- Schulden op korte termijn	<u>538.459</u>	<u>369.381</u>
Totaal passiva	<u><u>1.348.988</u></u>	<u><u>1.121.360</u></u>

B. Staat van baten en lasten

	<u>Realisatie</u> <u>2015</u>	<u>Begroting</u> <u>2015</u>	<u>Realisatie</u> <u>2014</u>
	€	€	€
<u>Baten</u>			
Contributies en donaties	21.243	20.000	20.809
Baten uit Nederlandse projecten	1.335.934	1.488.860	1.013.732
Baten uit Europese projecten	157.611	156.084	213.283
Overige baten	<u>22.383</u>	<u>19.800</u>	<u>13.507</u>
Totaal baten	<u>1.537.171</u>	<u>1.684.744</u>	<u>1.261.331</u>
<u>Lasten</u>			
Personeelskosten	1.112.005	1.329.839	949.201
Huisvestingskosten	8.680	9.273	1.251
Kantoorkosten	23.371	13.906	4.168
Bestuurskosten	2.513	4.500	4.867
Algemene kosten	12.186	12.869	1.329
Directe kosten projectacquisitie	<u>2.793</u>	<u>5.000</u>	<u>562</u>
Totaal uitvoeringskosten	1.161.548	1.375.387	961.378
Directe projectkosten	<u>317.073</u>	<u>359.357</u>	<u>275.030</u>
Totaal lasten	<u>1.478.621</u>	<u>1.734.744</u>	<u>1.236.408</u>
Saldo van baten en lasten	<u>58.550</u>	<u>-50.000</u>	<u>24.923</u>
Het saldo wordt gemuteerd op:			
- Continuïteitsreserve	45.515		32.897
- Bestemmingsreserve financiering activa	<u>13.035</u>		<u>-7.974</u>
Totaal	<u>58.550</u>	<u>-50.000</u>	<u>24.923</u>

D. Algemene toelichting

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van de VSOP zich over verschillende zaken een oordeel vormt en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Als het oordeel en de schattingen het inzicht vergroten, wordt dit bij de desbetreffende jaarrekeningpost toegelicht.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva:

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de 'Richtlijn organisaties zonder winststreven' die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving (Richtlijn 640).

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de nominale waarde of verkrijgingsprijs. Onder de verkrijgingsprijs wordt verstaan het bedrag dat te zijner tijd bij afwikkeling van de desbetreffende post zal worden ontvangen of betaald.

Het boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december van enig jaar en is hierdoor gelijk aan het kalenderjaar.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De VSOP beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, onder aftrek van afschrijvingen op basis van de verwachte economische levensduur. In het jaar van aanschaf wordt pro rato afgeschreven.

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor kantoorinrichting en automatiseringsapparatuur is 20% per jaar. Op het gebouw wordt 2% per jaar afgeschreven, totdat 50% van de WOZ-waarde wordt bereikt.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Indien een voorziening voor oninbaarheid gevormd dient te worden, dan wordt dit in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Schulden op korte termijn

De schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde en hebben een looptijd korter dan een jaar.

Pensioenregeling medewerkers

De pensioentoezeggingen zijn ondergebracht bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). De pensioenregeling is van dien aard dat de vereniging risico's verbonden aan de pensioenregeling draagt. In de jaarrekening worden slechts de verschuldigde premies als last in de staat van baten en lasten opgenomen, zodat niet alle risico's verbonden aan de pensioenregeling in de jaarrekening tot uitdrukking zijn gebracht. De risico's die hier bedoeld worden zijn onder andere: extra bijdragen indien er een tekort ontstaat bij PFZW, actuariële risico's en beleggingsrisico's.

Voor zover verschuldigde premies nog niet zijn voldaan, worden zij als verplichting in de balans opgenomen. Het fonds heeft per balansdatum een dekkingsgraad van 97% (2014: 102%).

Grondslagen voor de resultaatbepaling:

Algemeen

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen.

Projectsubsidies

Projectsubsidies worden verantwoord nadat besteding van de gelden heeft plaatsgevonden. De projectkosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Contributies, donaties, giften en schenkingen

De contributies en donaties worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Overige baten

De overige baten worden opgenomen op het moment dat er een betrouwbare schatting van de opbrengst kan worden gemaakt.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.